

Innhold

Forord	5
Innledning	13
Del 1	
DET TEORETISKE OG FORSKNINGSMESSIGE GRUNNLAGET FOR TRYGG FØR 3	15
<i>Kapittel 1</i>	
Små barns utvikling og behov	17
Utvikling i samspill	17
Små barns emosjonelle behov	19
Små barns behov for trygghet, kontakt og å høre til	20
Små barns behov for støtte til regulering av følelser og atferd ..	22
Små barns behov for støtte til utforskning og læring	23
<i>Kapittel 2</i>	
Barnehagekvalitet	26
Hva er barnehagekvalitet?	26
Kjennetegn på høy barnehagekvalitet	28
Måling av barnehagekvalitet	31
Forskjeller i barnehagekvalitet	31
<i>Kapittel 3</i>	
Kvalitetsutvikling i barnehagen	33
Barnehagen som lærende miljø	33
Kontinuerlige prosesser	35

INNHold

Datadrevet utviklingsarbeid.....	36
Profesjonell kompetanseutvikling - en vei til bedre barnehagekvalitet.....	37
<i>Kapittel 4</i>	
Forskning på Trygg før 3	40
Effektstudien	40
Kvalitativ intervjustudie	44
Oppsummering av grunnlaget for Trygg før 3.....	45
Del 2	
INNHOLEDET I TRYGG FØR 3	47
<i>Kapittel 5</i>	
Om Trygg før 3	49
<i>Kapittel 6</i>	
Komponent 1: Felles kunnskap og forståelse	51
Fagdager.....	51
Erfaringer og mulige tilpasninger.....	53
<i>Kapittel 7</i>	
Komponent 2: Observasjon av kvalitet og tilbakemelding til ansatte	55
Hva slags kvalitet måles med CLASS?.....	56
Innholdet i CLASS	57
Kvalitetsdomener og kvalitetsdimensjoner.....	57
Indikatorer og atferdsmarkører	58
De ulike kvalitetsdimensjonene i CLASS Toddler.....	59
Hvorfor CLASS?	64
CLASS-observatører	65
CLASS-observasjoner	65
Gjennomføring av CLASS-observasjoner	66
Tilbakemelding i etterkant av observasjon med CLASS.....	74
Egne samlinger for observatørene	75
Erfaringer med bruk av CLASS i Norge	76
Erfaringer og mulige tilpasninger.....	77

Kapittel 8

Komponent 3: Veiledning og faglig refleksjon	80
Målet med veiledning	81
Veiledning av grupper	82
Trygghet og endring.....	84
Å skape en tilbakemeldingskultur.....	85
Praksisfortellinger - utgangspunkt for refleksjon	87
Praksisfortelling - positivt klima	88
Praksisfortelling - tilrettelegging for læring og utvikling.....	89
Praksisfortelling - språkstøtte.....	90
Veiledning på to nivåer.....	91
Nivå 1: Veiledning på avdelingen.....	91
Nivå 2: Veiledning med mentor eller i nettverk.....	92
Erfaringer og mulige tilpasninger.....	93

Kapittel 9

Komponent 4: Skriftlig støttmateriell for ansatte og foreldre...	96
Ressurshfte for ansatte	96
Plakater med kvalitetsdimensjoner	97
Guide til bruk i veiledning.....	97
Foreldrehefter	98
Trygg før 3 nettside	100

Del 3

DIVERSE RESSURSER I ARBEIDET MED TRYGG FØR 3.....	101
--	-----

Kapittel 10

Ressurshfte for ansatte	103
Om barna på avdelingen.....	104
Organisering og rutiner	105
Ramme for samspillet.....	105
Å jobbe med kvalitet i barnehagehverdagen.....	106
Samspillsdomenet «emosjonell og atferdsmessig støtte».....	107
Samspillsdomenet «støtte til læring og utvikling».....	118

Kapittel 11

Gruppeveiledning i praksis	129
Kommunikasjonsstrategier	130
Kroppsspråk	130
Ulike typer spørsmål	130
Bekreftende strategier	133
Håndtering av utfordringer	134

Kapittel 12

Veiledning av ansatte – en guide for pedagogiske ledere	138
Forberedelse	138
Rammer for veiledningene	139
Kvalitetsdimensjoner og praksisfortellinger	140
Struktur og innhold i de ulike veiledningssamlingene	141
Oppstartsamling	141
Øvrige veiledningssamlinger	145
Siste gruppesamling	148

Kapittel 13

Mentorveiledning eller veiledernetverk – en guide	150
Mentor eller faglig nettverk	150
Veilederrollen	151
Struktur på veiledningssamlingene	152
Første samling	153
Påfølgende samlinger med mentor eller i nettverksgruppen ...	155
Siste gruppesamling	156

Kapittel 14

Tips til observatør ved tilbakemelding på CLASS-skårer	157
Vær ydmyk	157
Vær konkret	158
Dimensjoner med lav skår	160
Tips til konkrete formuleringer	161

Kapittel 15

Tips til implementering	163
Hva menes med implementering?	163
Implementeringsarbeidets fire faser	164

Forberedelse	164
Planlegging	166
Implementering	168
Videreføring	168
Leders avgjørende rolle for å lykkes	169
Avslutning	171
Plakater med kvalitetsdimensjoner	173
Referanser	183